

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ
ด้านบุคลิกภาพ และด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้หน้านักศึกษาจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	62	62.0
หญิง	38	38.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้นำนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี

ระดับชั้นปีการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	0	0
ชั้นปีที่ 2	18	18.0
ชั้นปีที่ 3	52	52.0
ชั้นปีที่ 4	30	30.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาจำแนกตามระดับชั้นการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้นการศึกษาปีที่ 3 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาอยู่ระดับชั้นการศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และอันดับสามคือ ระดับชั้นการศึกษาปีที่ 2 จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้นำนักศึกษาจำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
ครุศาสตร์	20	20.0
วิทยาการจัดการ	17	17.0
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	17	17.0
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	15	15.0
เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร	15	15.0
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16	16.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้นำนักศึกษาจำแนกตามคณะส่วนใหญ่อยู่คณะครุศาสตร์จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมาคณะวิทยาการจัดการและคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และลำดับสุดท้ายได้แก่ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้นำนักศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
องค์การบริหารกิจกรรมนักศึกษา	16	16.0
สภานักศึกษา	24	24.0
สโมสรนักศึกษา	60	60.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้นำนักศึกษาจำแนกตามตำแหน่งได้ดังนี้ องค์การบริหารกิจกรรมนักศึกษาจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 สภานักศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และสโมสรนักศึกษาจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้นำนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษา

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
1 ปี	17	17.0
2 ปี	42	42.0
3 ปี	30	30.0
4 ปี	11	11.0
รวม	100	100.0

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้นำนักศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ด้านกิจกรรมนักศึกษามากที่สุดมีประสบการณ์ 2 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมา มีประสบการณ์ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีประสบการณ์ 1 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และมีประสบการณ์ 4 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้่านักศึกษา
ด้านความรู้

ด้านความรู้	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบข้อบังคับ และนโยบายการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย	4.19	0.677	มาก
2. ข้าพเจ้ามีความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.51	0.703	มาก
3. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจ ในหน้าที่ของผู้่านักศึกษา	4.19	0.615	มาก
4. ข้าพเจ้ามีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะของกิจกรรมที่รับผิดชอบ	3.42	0.699	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจลักษณะทางธรรมชาติและความต้องการของนักศึกษา	4.13	0.646	มาก
6. ข้าพเจ้ามีความเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย	4.19	0.662	มาก
รวม	3.93	0.385	มาก

จากตาราง 6 พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับภาวะผู้นำนักศึกษาสูงสุด ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบข้อบังคับและนโยบายการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.19$) / มีความรู้ ความเข้าใจ ในหน้าที่ของผู้่านักศึกษา ($\bar{x} = 4.19$) / มีความเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) รองลงมาได้แก่ มีความเข้าใจลักษณะทางธรรมชาติ และความต้องการของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) และระดับภาวะผู้นำนักศึกษาด้านความรู้ต่ำสุด ได้แก่ มีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะของกิจกรรมที่รับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารนักศึกษา
ด้านความสามารถ

ด้านความสามารถ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
7. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการกระตุ้นและ แนะนำนักศึกษาให้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคม	4.18	0.687	มาก
8. ข้าพเจ้ามีวิจาร์ณญาณในการแก้ปัญหาต่างๆ	3.35	0.672	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้ามีโลกทัศน์กว้างไกล ยอมรับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น	4.21	0.671	มาก
10.ข้าพเจ้ามีความรู้ ความสามารถ ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.21	0.701	มาก
11. ข้าพเจ้ามีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา งานด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.48	0.594	ปานกลาง
12. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการประสานงาน ด้านกิจกรรมนักศึกษา	4.27	0.649	มาก
รวม	3.86	0.330	มาก

จากตาราง 7 พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม ด้านความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านความสามารถมากที่สุดคือ มีความสามารถในการ
การประสานงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 4.27$) รองลงมาได้แก่ มีโลกทัศน์กว้างไกล
ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ($\bar{x} = 4.21$) / มีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
($\bar{x} = 4.21$) และระดับความสามารถในระดับน้อยที่สุดคือ มีวิจาร์ณญาณในการแก้ปัญหาต่างๆ
($\bar{x} = 3.35$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษา
ด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
13. ข้าพเจ้ามีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี	3.37	0.800	ปานกลาง
14. ข้าพเจ้ามีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง	4.36	0.674	มาก
15. ข้าพเจ้ากลัวตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น	3.17	0.853	ปานกลาง
16. ข้าพเจ้ามีกิริยาท่าทางสุภาพ			
17. ข้าพเจ้าแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยกำหนด	3.87	0.774	มาก
	4.32	0.643	มาก
18. ข้าพเจ้ามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆ	4.41	0.570	มาก
19. ข้าพเจ้ามีเหตุผล รอบคอบ และมีความยุติธรรม	4.42	0.589	มาก
20. ข้าพเจ้ามีความมั่นคงในอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.40	0.667	มาก
21. ข้าพเจ้าวางตัวเหมาะสม ดำรงตัวอยู่ในกรอบจารีตประเพณีอันดีงาม	4.37	0.630	มาก
22. ข้าพเจ้ามีความคล่องตัว สนุกสนานร่าเริง			
23. ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวให้กับสถานการณ์ได้ดี	4.34	0.623	มาก
	3.16	0.748	ปานกลาง
รวม	4.08	0.354	มาก

จากตาราง 8 พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพมากที่สุดคือ มีเหตุผล รอบคอบ และมีความยุติธรรม ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมาได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆ ($\bar{x} = 4.41$) และระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำนักศึกษาด้านบุคลิกภาพน้อยที่สุดได้แก่ สามารถปรับตัวให้กับสถานการณ์ได้ดี ($\bar{x} = 3.16$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้าักศึกษาด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ด้านทักษะด้านการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D.	ระดับ
24. ข้าพเจ้ามีประสบการณ์ด้านการติดต่อประสานงานในการดำเนินกิจกรรมภายในและนอกมหาวิทยาลัย	3.51	0.628	มาก
25. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการบริหารเวลาให้กับงานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.24	0.806	ปานกลาง
26. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการถ่ายทอดขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่เข้าใจง่าย	4.14	0.636	มาก
27. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการสร้างความสามัคคีในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.92	0.734	มาก
28. ข้าพเจ้ามีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลในทุกระดับและนักศึกษาได้ดี	3.51	0.847	มาก
29. ข้าพเจ้ามีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับกิจกรรมสื่อให้นักศึกษาเห็นได้อย่างชัดเจน	3.47	0.594	ปานกลาง
30. ข้าพเจ้ามีความสามารถประนีประนอมความขัดแย้ง	4.15	0.744	มาก
รวม	3.70	0.313	มาก

จากตาราง 9 พบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้าักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ มีความสามารถประนีประนอมความขัดแย้ง ($\bar{x} = 4.15$) รองลงมาได้แก่ มีความสามารถในการถ่ายทอดขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่เข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.14$) และระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่น้อยที่สุด ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารเวลาให้กับงานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.24$)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ในการศึกษาสภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) ของข้อคำถามที่ต่ำกว่า 3.50 นำไปสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดังรายการต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะของกิจกรรมที่รับผิดชอบ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.42 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านความสามารถ

2.1 มีวิจรณ์ญาณในการแก้ปัญหาต่างๆ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.35 อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านบุคลิกภาพ

3.1 มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 กล้าตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.17 อยู่ในระดับปานกลาง

3.3 สามารถปรับตัวให้กับสถานการณ์ได้ดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.16 อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

4.1 มีความสามารถในการบริหารเวลาให้กับงานกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.24 อยู่ในระดับปานกลาง

4.2 มีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับกิจกรรมสื่อให้นักศึกษาเห็นได้อย่างชัดเจน ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ และ ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มาดำเนินการสนทนากลุ่มกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้หน้านักศึกษาเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555 เวลา 14.00 – 15.30 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารกิจการนักศึกษา

(กองพัฒนานักศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ส่วนทะเลแก้ว แล้วสังเคราะห์ กำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดังต่อไปนี้

1. ผลการสนทนากลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้หน้านักศึกษามีข้อมูล ดังนี้

1.1 ด้านความรู้

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้หน้านักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบ ข้อบังคับ เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง และนโยบาย การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และผู้หน้านักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในหน้าที่ของตนเอง แต่ผู้หน้านักศึกษายังขาดในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเรื่องลักษณะของ กิจกรรมที่ตนเองรับผิดชอบ ไม่เข้าใจภาพกิจกรรมที่ตนเองต้องทำ หรือกระบวนการทำกิจกรรม นั้นๆ ดังนั้น ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ต้องมีการจัดอบรมตัวนักศึกษาที่ จะมาเป็นผู้นำ หรือจะมาทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และในตัวหลักสูตรที่ดำเนินการอบรมนั้น ต้องมีการเสริมในเรื่องของลักษณะกิจกรรมที่ตนเองได้รับมอบหมาย ซึ่งในกระบวนการแล้ว นักศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้หน้านักศึกษาจะเป็นนักศึกษาที่มีความสนใจที่จะทำกิจกรรม และในการเข้า มาทำกิจกรรม หรือดำเนินโครงการนั้น ตนเองไม่มีประสบการณ์เพราะได้แต่เป็นผู้เข้าร่วม กิจกรรม ไม่ใช่เป็นผู้จัดกิจกรรม สำหรับหลักสูตรอบรมในเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

1) ในกระบวนการของการอบรมต้องมีการเสริมให้ผู้หน้านักศึกษามี การวิเคราะห์ และกระตุ้นให้ผู้หน้านักศึกษาได้แสดงออก เช่น การซักถามถึงรูปแบบกระบวนการ และลักษณะกิจกรรมที่ตนเองรับผิดชอบ และสิ่งสำคัญต้องให้ผู้หน้านักศึกษาได้แก้ไขปัญหาด้วย ตัวเองก่อน และเมื่อเจอปัญหาใหญ่ๆ ที่ตนเองแก้ไม่ได้นั้น ต้องแนะนำให้ตัวผู้หน้านักศึกษา ปรึกษาผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานกิจกรรม

2) ในการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษานั้น ต้องให้ผู้หน้า นักศึกษาทุกคนไม่ว่าตนเองปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งใดก็ตาม ต้องเข้าร่วมเพื่อรับฟัง และรู้จัก กระบวนการถ่ายทอดลักษณะของกิจกรรมนั้นๆ ให้กับผู้นำคนอื่นๆ เข้าใจได้อย่างเหมาะสม

จากข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาดังต่อไปนี้

- ได้แต่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ไม่เคยเป็นเจ้าของงาน
- บางกิจกรรมของมหาวิทยาลัยยังมองภาพไม่ออก
- ไม่มีประสบการณ์ ถ้าได้ทำบ่อยๆ ได้เห็นตัวอย่างบ่อยๆ ก็คงดี
- กระตุ้นให้แสดงออกมากๆ
- จัดอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ

1.2 ด้านความสามารถ

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ด้านความสามารถ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้นำนักศึกษามีความสามารถในการประสานงานด้านกิจกรรมนักศึกษากับหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ผู้นำนักศึกษามีลักษณะยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี แต่ผู้นำนักศึกษายังขาดวิจรรย์ญาณในการแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ และผู้นำนักศึกษายังขาดในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนางานด้านกิจกรรมนักศึกษา ดังนั้น ผู้นำนักศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการจัดกิจกรรมมากๆ จะมีวิจรรย์ญาณในการแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี แต่กรณีที่ผู้นำนักศึกษาที่เข้ามาทำกิจกรรมเป็นปีแรกก็จะมียังไม่มีความสามารถในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต้องมีหลักสูตรที่อบรมผู้นำนักศึกษาในเรื่องกระบวนการ หรือวิธีการแก้ปัญหาดังๆ โดยปัญหาจะมีระดับของปัญหา ซึ่งปัญหาที่ผู้นำนักศึกษาได้พบนั้น สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองก่อน และเมื่อเจอปัญหาใหญ่ๆ ที่ตนเองแก้ไขไม่ได้นั้น ต้องแนะนำให้ตัวผู้นำนักศึกษาปรึกษาผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานกิจกรรม และผู้นำนักศึกษายังขาดในเรื่องการคิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในการที่จะนำมาพัฒนาผู้นำนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย สำหรับหลักสูตรอบรมในเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

1) หลักสูตรที่อบรมผู้นำนักศึกษาในเรื่องกระบวนการ หรือวิธีการ

แก้ปัญหาดังๆ ซึ่งกระบวนการนี้จะต้องมีการพูดคุยก่อนที่จะลงมีปฏิบัติงาน และระหว่างการทำเนนกิจกรรมต้องมีการพูดคุยกับผู้ที่ม่ประสบการณ์มากกว่าเพื่อตรวจสอบกระบวนการดำเนินกิจกรรมว่าถูกต้อง หรือควรปรับปรุงอย่างไร และหลังจากจัดกิจกรรมเสร็จแล้วให้ผู้นำนักศึกษา

สรุปผลการดำเนินงาน และช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อปรับแก้ไขในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

2) หลักสูตรที่อบรมผู้นำนักศึกษาในเรื่องกระบวนการ หรือวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งต้องระบุกระบวนการวางแผนในการดำเนินการไว้ล่วงหน้า และกระตุ้นให้ผู้นำนักศึกษาได้คิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ หรือพัฒนากิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่ โดยอาจจะสอบถามกลุ่มนักศึกษาที่เป็นตัวผู้นำเอง หรืออาจจะปรับเปลี่ยนกระบวนการ รูปแบบการจัดกิจกรรมให้มีรูปแบบใหม่ๆ ขึ้น และมีความน่าสนใจ

จากข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาดังต่อไปนี้

- มหาวิทยาลัยต้องมีหลักสูตร / โครงการอบรม
- แนะนำให้แก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อน
- มีการพูดคุยกันตลอด เวลาที่ลงมีทำกิจกรรม
- หลังจากทำกิจกรรมเสร็จ ต้องมีการประชุม สรุปผล
- ต้องมีที่ปรึกษา เมื่อเจอปัญหาใหญ่ๆ

1.3 ด้านความบุคลิกภาพ

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ด้านความบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเสนอแนะเรื่องต่างๆ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี และรู้จักบทบาทของตนเองในการดำเนินกิจกรรม มีความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ แต่ผู้นำนักศึกษายังขาดลักษณะการเป็นผู้นำนักศึกษาที่ดี และผู้นำนักศึกษายังขาดความกล้าในการตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญผู้นำนักศึกษายังขาดในเรื่องของการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ดี ดังนั้น ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต้องจัดหลักสูตร หรือโครงการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ และต้องส่งเสริมในเรื่องภาวะผู้นำให้แก่นักศึกษา ทุกคนก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษารู้ถึงภาพรวมทั้งหมดของการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สำหรับหลักสูตรอบรมในเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

1) หลักสูตรที่อบรมผู้นำนักศึกษาในเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพนั้น ต้องส่งเสริมในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของผู้นำนักศึกษา บุคลิกภาพของผู้นำนักศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

2) กระตุ้นให้ผู้นำนักศึกษาเกิดการพูดคุยกันระหว่างที่ดำเนินกิจกรรม และส่งเสริมให้ผู้นำนักศึกษาเกิดความยอมรับในการปรับปรุงตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนา

จากข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาดังต่อไปนี้

- มหาวิทยาลัยต้องมีหลักสูตร / โครงการอบรม
- เน้นเรื่อง การแต่งกายชุดนักศึกษา
- ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา

1.4 ด้านทักษะการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ด้านทักษะการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้นำนักศึกษามีความสามารถในการ ประนีประนอมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในองค์กร หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในระหว่างการ ดำเนินการจัดกิจกรรม มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้ทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ผู้นำนักศึกษายังขาดการบริหารเวลาในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และยังขาดทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับกิจกรรมเพื่อสื่อให้กับ กลุ่มนักศึกษาได้เข้าใจถึงกระบวนการพัฒนาวิชาการควบคู่กับกิจกรรม ดังนั้น ในภาพรวมของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามต้องจัดหลักสูตรในการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษา โดยเฉพาะ การกระตุ้นให้ผู้นำนักศึกษาได้แบ่งเวลาการทำงานระหว่างการเรียน และเวลาในเรื่องการทำ กิจกรรม ทั้ง 2 ส่วนต้องควบคู่กันไป สำหรับหลักสูตรอบรมในเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำ นักศึกษา ควรมีลักษณะดังนี้

1) กระตุ้นให้ผู้นำนักศึกษาได้มีกระบวนการวางแผน ในการแบ่งเวลา การทำกิจกรรม และเวลาในการเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้นำนักศึกษามีความรับผิดชอบใน ตนเอง

2) กระตุ้นให้ผู้นำนักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบกิจกรรม โดยสอดแทรกเรื่องของวิชาการในกิจกรรมนั้นๆ ด้วย

3) ในการจัดกิจกรรมให้เกิดผลดีนั้น ต้องจัดตรงตามความต้องการ ของนักศึกษา และในการจัดกิจกรรมนั้นมหาวิทยาลัยจะมีกรอบในเรื่องที่จะพัฒนานักศึกษา เช่น กิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมส่งเสริมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมนันทนาการ และกิจกรรมที่ ส่งเสริมสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

จากข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากสนทนากลุ่ม ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาดังต่อไปนี้

- ให้ผู้นำนักศึกษา แบ่งเวลาเรียนและเวลาทำกิจกรรม
- กระตุ้นให้ผู้นำคิด และเกิดกระบวนการวางแผน
- จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงวิชาการ
- จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการนักศึกษา
- เสริมกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายมหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม

ผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ประเมินคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าที่ครอบคลุม 4 มิติของมาตรฐานการประเมินที่พัฒนาโดย Stufebeaam and Shinkfield (2007 : 87 – 89) ได้แก่ 1) ด้านอรรถประโยชน์ 2) ด้านความเป็นไปได้ 3) ด้านความเหมาะสม และ 4) ด้านความถูกต้อง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านตามตาราง 10 -13 ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษาด้านอรรถประโยชน์

ด้านอรรถประโยชน์	\bar{x}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยช่วยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ	5.00	0.000	มากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำจะถูกนำไปใช้และเกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี	4.40	0.548	มาก
3. ผู้หน้านักศึกษาได้รับประโยชน์จากแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษา	4.20	0.447	มาก
4. ผู้หน้านักศึกษาได้รับการพัฒนาตามแนวทางจะมีภาวะผู้นำที่ดีขึ้น	4.40	0.548	มาก
5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำมีการตรวจสอบความรู้อย่างได้	4.60	0.548	มากที่สุด
รวม	4.52	0.228	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า คุณภาพของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านอรรถประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงสุด คือ สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยช่วยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษาด้านความเป็นไปได้

ด้านความเป็นไปได้	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในทางปฏิบัติสามารถทำให้ผู้หน้านักศึกษาเกิดการพัฒนา	4.20	0.447	มาก
2. มีการวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาเป็นอย่างดี	4.40	0.894	มาก
3. มีการกำหนดหลักสูตร หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา	4.20	1.095	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับความต้องการเพิ่มขึ้น	4.40	0.894	มาก
5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำสามารถทำให้ผู้หน้านักศึกษาพัฒนากิจกรรมให้มีความหลากหลาย	3.60	0.548	มาก
รวม	4.16	0.536	มาก

จากตาราง 11 พบว่า คุณภาพของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีการวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาเป็นอย่างดี และมีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษา
ด้านความเหมาะสม

ด้านความเหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับ คุณภาพ
1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำมีความสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย	4.60	0.894	มากที่สุด
2. ต้องเผยแพร่ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.60	0.548	มากที่สุด
3. แนวทางต้องสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยช่วยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ	4.20	0.447	มาก
4. แนวทางต้องสอดคล้องกับพันธกิจของกองพัฒนานักศึกษาช่วยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ	4.20	0.447	มาก
5. แนวทางการพัฒนาต้องแสดงให้เห็นถึงผลการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาอย่างชัดเจน	4.20	0.447	มาก
รวม	4.36	0.089	มาก

จากตาราง 12 พบว่า คุณภาพของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงสุด คือ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำมีความสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย และต้องเผยแพร่ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษาด้านความถูกต้อง

ด้านความถูกต้อง	\bar{x}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษามีความชัดเจนทุกขั้นตอนตามลำดับ	4.60	0.548	มากที่สุด
2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษามีการประเมินหลักการทดลองใช้	5.00	0.00	มากที่สุด
3. รูปแบบหรือวิธีการของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาดังกล่าวตรวจสอบได้	4.40	0.548	มาก
4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษามีการสรุปข้อมูลแต่ละขั้นตอน	4.20	0.447	มาก
5. ต้องสรุปผลการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษาย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบในแต่ละปี	4.40	0.548	มาก
รวม	4.52	0.178	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า คุณภาพของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้หน้านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ด้านความถูกต้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงสุด คือ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำนักศึกษามีการประเมินหลังจากทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$)